

EKODRUŽINA

POMAGAJMO PLANETU Z OZAVEŠČENIM RAVNANJEM

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

061.5(497.4Velenje):64.06
65.06:502

EKODRUŽINA. Pomagajmo planetu z ozaveščenim ravnanjem / [urednik
Aleksander Uranc ; ilustrator Igor Šinkovec ; fotografije Buenos
Dias in IPAK Images]. - Velenje : Gorenje, 2008

ISBN 978-961-91158-2-4
1. Uranc, Aleksander
238605568

Tekst: www.informa-echo.si in Gorenje, d. d.
Grafična rešitev: www.informa-echo.si
Fotografija: Buenos Dias, Ipak images
Avtorske pravice: Gorenje, d. d.

*Vsi podatki v tej brošuri so pridobljeni iz zanesljivih virov. Kakorkoli, niti avtor
niti Gorenje, d. d., ne odgovarjajo za kakršno koli škodo ali poškodbo, ki bi
lahko nastale zaradi upoštevanja nasvetov iz te brošure.*

Tiskano na recikliranem papirju.

POMAGAJMO
PLANETU Z
OZAVEŠČENIM
RAVNANJEM

» Naša družina ni povsem običajna ... pred kratkim smo namreč začeli igrati zanimivo družinsko igro, ki gre tako: vsak poskuša spremeniti čimveč svojih potratnih navad, hkrati pa pomaga ostalim pri spreminjanju njihovih. Rezultati so že opazni, najboljše pa je, da se igra lahko nadaljuje ... Dokler ne rešimo planeta.

VSEBINA

PRIDRUŽIMO SE EKODRUŽINI	8
NOVE ZAMISLI	10
PLANET JE MOJ DOM	12
VELIKA DRUŽINA	14
VSAK LAHKO PRISPEVA	16
ZAČNIMO DOMA	18
HLAJENJE IN ZAMRZOVANJE	20
KUHANJE	30
POMIVANJE, PRANJE IN SUŠENJE	40
Z NAKUPOM VARČUJEMO	48
ODVISNO JE OD NAS	52

PRIDRUŽIMO SE
EKODRUŽINI

NOVE ZAMISLI

Po svetu se širi nova pobuda, ki povezuje ljudi, ne glede na to, ali so med njimi sorodstvene vezi ali na kateri celini živijo. Videti so kot običajni ljudje, pa vendar so drugačni. Razlikujejo se po prav posebni povezavi s planetom Zemlja. Ni jim namreč vseeno, kako se obnašajo do njega, s planetom ravnajo spoštljivo, po načelu, da so si ga zgolj sposodili od svojih vnukov.

» CO_2

Od konca 18. stoletja je koncentracija CO_2 porasla za okoli 36 odstotkov.

CO_2 ima zelo dolgo življenjsko dobo, saj lahko v atmosferi ostane od 50 pa tudi do 200 let. Posledice zdajšnjega ravnanja bodo tako čutili še naši pravnuki.

» TEMPERATURA

V zadnjem stoletju se je globalna temperatura dvignila za 0,8 °C, največ prav v zadnjih treh desetletjih, po napovedih pa naj bi se do leta 2100 povečala še za 1,4 do 5,8 °C.

0,5 °C višja temperatura na ekvatorju pomeni 7 °C višjo temperaturo na severnem tečaju.

Če bi se led na Grenlandiji stalil ali zdrsnil v morje, bi morska gladina po vsem svetu narasla do šestih metrov, kar pomeni, da bi bila poplavljena več kot polovica Nizozemske.

PLANET JE MOJ DOM

V svetu okoli nas se jasno kažejo velike in dramatične spremembe okolja. Snega na Kilimanjaru praktično ni več, ogromni gorski ledeniki na Himalaji se topijo, prav tako arktični in antarktični led. S segrevanjem oceanov postajajo neurja čedalje močnejša, poplave vse pogostejše in sušna obdobja vedno daljša. Spreminjajo se letni časi, s tem pa se celotno ravnovesje planeta, kot ga poznamo skozi zemeljsko zgodovino, nevarno maje in podira tudi občutljiva razmerja med biološkimi vrstami. Človek je s svojo dejavnostjo, ki je prevečkrat usmerjena v doseganje materialnih in sebičnih ciljev, uspel v kratkem času ogroziti nekaj, kar obstaja, se razvija in regenerira več milijonov let.

»» **PORABA IN POSAMEZNIKI**

V evropskih gospodinjstvih je trenutno v rabi še 188 milijonov aparatov, starejših od 10 let. Če bi jih zamenjali z novimi, varčnimi aparati, bi letno prihranili toliko električne energije, kot je primerljivo z letno proizvodnjo 12 termoelektrarn.

VELIKA DRUŽINA

Star pregovor pravi, da se na majhnem prostoru lahko razumemo le, če se strpno obnašamo. Svet je postal majhen prostor, zato bomo dobro shajali le, če obrzdamo svoje potratne življenjske navade. Hitra rast svetovnega prebivalstva je povezana s čedalje večjo rabo energije in vode, večjo proizvodnjo, obsežnejšim prometom, odpadki in izpusti toplogrednih plinov, ki so glavni vzrok globalnega segrevanja. Ne samo industrija, tudi posamezniki v gospodinjstvih vsak dan trošimo energijo, včasih veliko več, kot bi bilo dejansko treba. Kar 40 odstotkov emisij je posledica odločitev posameznikov, zato je nujno njihovo ekološko ozaveščanje. Toda na srečo ima Ekodružina vse več članov. Vsak od njih po svojih močeh prispeva k varovanju planeta.

VSAK LAHKO PRISPEVA

Pomembna lastnost članov Ekodružine je, da se zavedajo posledic delovanja, ki ni v skladu z življenjem na našem planetu. Želijo ga zavarovati in izboljšati ter mu pomagati pri obnavljanju. Ta ideja je v zavesti Ekodružinskega člana tako močna, da jo izvaja že na svojem domu. Dom je zanj prav tako povezan s planetom, kot je on sam. Zato spreminja potratne navade, izboljšuje tehnološke rešitve z uvajanjem energijsko učinkovitejše tehnologije in posega po alternativnih možnostih.

Eden od prispevkov Ekočlana je tudi ta, da pravilno izbira in uporablja gospodinjske aparate, ki mu pomagajo v vsakdanjih dejavnostih. Uporaba gospodinjskih aparatov je seveda le majhen del aktivnosti, ki doprinašajo k sproščanju emisij toplogrednih plinov. Ker pa jih uporabljamo vsak dan in ker so nekateri vključeni 24 ur dnevno vse leto, moramo biti toliko bolj pozorni pri njihovi izbiri in uporabi.

Z izdelki iz prijaznih materialov in vključevanjem funkcij, ki skozi življenjsko dobo aparata znatno varčujejo z električno energijo in vodo, si skupaj z vami prizadevamo ohraniti okolje za naslednje generacije. Tovrstne izdelke smo označili z nalepko Eco Care.

Zdajšnje označevanje energijskih razredov na gospodinjskih aparatih

Ekodružine se zavedajo, da so z uporabo starih gospodinjskih aparatov odgovorne za nekajkrat večje količine emisij toplogrednih plinov in porabo nekajkrat več energije, kot z uporabo novejših. Zato uporabljajo energijsko učinkovitejše aparate in naprave. Najboljši so tisti, ki dosegajo energijski razred A. Vabimo družine po vsem svetu, da se pridružijo tistim, ki jim ni vseeno, in postanejo del mogočne Ekodružine.

» Pri nas doma smo začeli sodelovati in skupaj razmišljati o izboljšavah. Prej so vsi od mene pričakovali, da najdem odgovor na vsako vprašanje in dajem zgled. Zdaj pa nasveti in zgledi kar dežujejo. In drug drugemu dajemo ideje, kako živeti čimbolj okolju prijazno.

ZAČNIMO DOMA

HLAJENJE IN ZAMRZOVANJE

Hladilno-zamrzovalni aparati so velik porabnik energije - vsak dan, 24 ur dnevno, 365 dni v letu, so priključeni na dotok električne energije. Največji vpliv na porabo električne energije pri hladilno-zamrzovalnih aparatih imata njegova velikost in starost. **15 in več let stari aparati porabijo tudi do trikrat več energije kot novi.** Pomemben dejavnik porabe so poleg vrste aparata in naših navad tudi pravilna postavitve v prostoru, nastavitve temperature ter izkoriščenost hladilnega prostora. Kljub hitremu tehnološkemu napredku je delež porabljene energije za delovanje hladilno-zamrzovalnih aparatov v gospodinjstvih v povprečju kar 27-odstoten.

KAJ SMO STORILI V GORENJU

V Gorenju smo leta 1993 prvi v Evropi zmanjšali, nato pa popolnoma opustili uporabo ekološko spornih hladilnih in potisnih sredstev, ki segrevajo ozračje in uničujejo ozon.

V razvoju novih aparatov smo z uvedbo debelejših izolacij in energijsko varčnih komponent porabo električne energije pri delovanju aparatov zmanjšali za polovico.

Kar 40 odstotkov hladilno-zamrzovalnih aparatov Gorenje se nahaja v energijskem razredu A+ ter A++.

Hladilno-zamrzovalni aparati Gorenje so sestavljeni iz materialov, ki jih je mogoče več kot 95-odstotno reciklirati.

SKUPNA POVPREČNA LETNA PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE PRI GORENJEVIH HLADILNO-ZAMRZOVALNIH APARATIH

	1995	2000	2005	2010	Prihranek na leto
kWh	426	357	289	224	202*

* Kar zadošča za več kot eno leto celodnevnega dela s prenosnim računalnikom.

Vročina ali mrzlica

Temperaturo v hladilniku zlahka preverimo tako, da v srednji del postavimo skodelico z vodo, vanjo pa potopimo termometer. Optimalna temperatura v hladilniku je približno 5 °C. Poraba električne energije se pri vzdrževanju nižje temperature zelo poveča. Višja temperatura pa ni priporočljiva, saj se hrana hitreje pokvari.

Za zamrzovalne skrinje je priporočljiva temperatura -18 °C . Pet stopinj nižja temperatura pomeni 25 odstotkov večjo porabo električne energije. Gorenjevi hladilno-zamrzovalni aparati, ki dosegajo energijske razrede A+, ponujajo hlajenje v petih različnih hladilnih conah, v katerih so živila shranjena kar najbolj optimalno.

Pri trajnem zamrzovanju uporabite zamrzovalni predal v hladilniku. Ko bo živilo zamrznjeno, ga shranite v zamrzovalnik. V hladilnik nikoli ne shranjujte živil ali jedi, ki imajo višjo temperaturo od sobne.

Če boste zamrznjena živila počasi talili v hladilniku, bo le-ta posledično v času odtaljevanja porabil manj energije.

» Povedali so mi, da je prazna hladilna skrinja bolj potratna kot polna. Zato sem ves teden delala njoke in jo napolnila do vrha. Samo ..., kdo bo zdaj vse to pojedel?

Na Antarktiki je zaželen, v hladilniku ne

Če je v zamrzovalniku led, ga je treba odtaliti. Ledene obloge namreč bistveno zmanjšajo učinkovitost hlajenja in povečajo porabo električne energije.

To pomeni, da tudi zamrzovalnik energijskega razreda A lahko deluje kot zamrzovalnik razreda B ali C, če ni ustrezno vzdrževan. Ob nakupu novega zamrzovalnika zato priporočamo takšnega, ki se odlikuje z vgrajenim sistemom 'No Frost'.

V hladilnik in zamrzovalnik spada le osušena in ohlajena hrana, sicer se hitreje tvori led, ki poveča porabo energije. En sam milimeter ledu v hladilniku ali zamrzovalniku pomeni nekaj odstotkov večjo porabo električne energije.

DOBRA TOPLOTNA ZAŠČITA HIŠE ...

..., ki jo dosežemo z izolacijo zunanjih sten, tal, strehe in z uporabo toplotno izolacijskih stekel, omogoča celo do 10-kratno zmanjšanje toplotnih izgub. S tem bistveno zmanjšamo porabo energije in znižamo stroške.

Ne zanemarimo hrbtne strani

Hladilnih rešetk na zadnji strani ne smemo pokriti, saj s tem zmanjšamo učinkovitost odvajanja toplote iz hladilnika oziroma zamrzovalnika.

Kondenzator na zadnji strani hladilnika naj bi bil vedno čist in brez prahu. Čistimo ga z mehko krtačo ali s sesanjem. Dvakrat letno posesajmo cevi na zadnji strani hladilnika. To bo zelo povečalo učinkovitost njegovega delovanja.

V kanalu pod hladilnim elementom na zadnji strani hladilnika ali zamrzovalnika se zbira kondenzirana voda. Zato redno preverjamo, ali je kanal čist, brez ostankov hrane. Če ni, ga očistimo z zobotrebce ali bombažno palčko.

Velik ni nujno najboljši

Velikost hladilnika in zamrzovalne skrinje izbiramo glede na svoje potrebe. Prazni hladilniki so največji porabniki električne energije.

Za shranjevanje živil v hladilnem aparatu zadostuje že 60 l uporabnega prostora na osebo v gospodinjstvu, v zamrzovalnem pa že 50 l, če shranjujemo manjše, priročne količine živil, oziroma 100 l, če shranjujemo lastne pridelke ali se odločamo za večje sezonske nakupe.

TEMPERATURO V PROSTORU ...

... najlažje uravnavamo s termostatom, ki je tudi časovno nastavljiv. Priporočamo 20 °C ali 21 °C v dnevnih prostorih in 18 °C v spalnici. V ogrevanem stanovanju vsaka stopinja nad 20 °C pomeni do 6 odstotkov večjo porabo energije in posledično tudi višji strošek.

Ne zastirajmo ogrevalnih teles. To poveča porabo energije tudi do 10 odstotkov. Priporočamo, da zavese segajo le do višine ogreval.

» Če se celotna 'Ekodružina' zvrsti pred odprtim hladilnikom in vsak tuhta, kaj bi vzel iz njega, ga hitro segrejemo na sobno temperaturo. Zato sem si najprej zamislila seznam s popisom vsebine, ker pa tega ni nihče jemal resno, sem dosegla, da smo pri Gorenju naročili hladilnik z vgrajenim steklenim oknom.

Navidezno zaprto ali zaprto?

Dotrajano tesnilo na vratih moramo takoj zamenjati, prav tako vedno preverimo, če so vrata tesno zaprta.

Skozi vrata, ki se ne zapirajo dobro, naprava izgublja energijo. To lahko preizkusimo tudi tako, da postavimo papir med vrata in hladilnik. Če nato papir le stežka izvlečemo, se vrata še vedno dobro zapirajo. Tesnilo na vratih lahko ohranimo v dobrem stanju, če ga redno čistimo z mokro krpo.

Vrat aparatov ne odpirajmo prepogosto in jih ne puščajmo odprtih daljši čas. Če so vrata predolgo odprta, vas lahko nekateri modeli naših aparatov na to opozorijo z zvočnim alarmom.

Nekateri Gorenjevi hladilno-zamrzovalni aparati so opremljeni z vrati, ki lahko sama mislijo, kar pomeni, da se samodejno zaprejo, če ostanejo odprta pod kotom, manjšim od 20 stopinj.

KUHANJE

Kuhalne aparate, še posebej pečico, uporabljamo manj pogosto kot hladilno-zamrzovalne aparate, vendar pa je poraba v primeru, če so priključeni na električno omrežje, večja. Povprečno gospodinjstvo uporablja pečico 2- do 3-krat tedensko, kuhališče do 50-krat tedensko in napo do 7-krat tedensko,

odvisno od naših navad in življenjskega sloga. V zadnjih 20. letih se je čas priprave hrane skrajšal s 60 na 13 minut, kar pomeni, da se potrebe uporabnikov silovito spreminjajo. **Učinkoviti in hitri gospodinjski pripomočki so odgovor na zahteve sodobnega časa, energijsko najprijaznejša in najhitrejša pa je indukcijska tehnologija.**

KAJ SMO STORILI V GORENJU

Že leta 1998 smo v Gorenju v proizvodnji kuhalnih aparatov uvedli novo tehnologijo emajliranja, ki je plod lastnega razvoja. Eko emajl, ki zaradi zadrževanja toplote omogoča manjšo porabo električne energije in okolju prijazno čiščenje pečice zgolj z vodo.

Energijski razred A je dosegala že večina kuhalnih aparatov Gorenje, ki so na trg prišli leta 2000. To je bila tudi generacija aparatov, ki je v primerjavi s prejšnjo pokazala 25-odstotni prihranek energije.

Vsi kuhalni aparati nove generacije Gorenje, ki so na trg prišli leta 2008, dosegajo energijski razred A. Od tega jih kar 70 odstotkov dosega še dodaten 20 odstoten prihranek.

Stara generacija pečic iz leta 2000 ima 60 litrski volumen notranjosti, nova pa kar 65 litrski, kar omogoča HomeMade inovativna oblika pečniškega prostora, ki spominja na krušne peči. S tem omogoča boljše pečniške rezultate, kljub večji prostornini pa ne porabi več energije.

Uvedli smo številne nove funkcije pri pečicah in kuhališčih, kjer lahko z različnimi nastavitvami privarčujemo dodatno energijo.

Kuhalni aparati Gorenje so sestavljeni iz materialov, ki jih je mogoče več kot 91-odstotno reciklirati.

SKUPNA POVPREČNA PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE PRI GORENJEVIH PEČICAH, ZA SEGRETJE⁽¹⁾ IN ENOURNO⁽²⁾ VZDRŽEVANJE IZBRANE TEMPERATURE NA 175 °C

	1995* 60l	2000* 60l	2005* 60l	2010* 65l	Prihranek
kWh ⁽¹⁾	0,41	0,4	0,4	0,28	0,13*
kWh ⁽²⁾	0,71	0,66	0,66	0,5	0,21**

* Kar zadošča za 4 dni gledanja TV po 3 ure na dan.

** Kar zadošča za 6 dni gledanja TV po 3 ure na dan.

» Kaj lahko storimo doma?

Skrajšajmo čas

Kuhalno ploščo lahko izključimo nekaj minut pred koncem kuhanja, saj je v plošči že dovolj akumulirane toplote, da se hrana primerno skuha. Ko voda zavre, zmanjšajmo moč kuhalne plošče ali plinskega gorilnika do točke, ko voda še vedno vre. Iz istega razloga električno pečico izključimo približno 10 minut pred koncem peke, saj je v njej dovolj toplega zraka, da se jed speče do konca.

Če imamo v pečici na razpolago ventilator, ga čim pogosteje uporabljajmo, saj omogoča peko tudi pri temperaturi, ki je za 20 °C do 40 °C nižja.

Vrat pečice ne odpirajmo po nepotrebnem, saj pri vsakem odpiranju izgubimo 20 odstotkov toplote in povečujemo porabo električne energije.

Za pogrevanje živil je primernejša mikrovalovna pečica, saj prihrani kar do 70 odstotkov električne energije.

Nove tehnologije so okolju prijazne

Izkoristek navadnih električnih plošč je komaj 50-odstoten. Klasične litoželezne električne kuhalne plošče so na trgu že zelo dolgo, počasi pa svoje mesto prepuščajo steklokeramičnim naslednicam, ki so hitrejše in porabijo manj električne energije in so tudi na pogled privlačnejše.

Na keramičnih kuhališčih so dvojna, trojna ali ovalna območja, ki ustrezajo vsem velikostim loncev ali ponev. To nam zagotavlja, da ne porabimo več energije kot je nujno potrebno.

Med električnimi kuhališči je najvarčnejše indukcijsko kuhališče. Je tudi prava rešitev, če želimo kuhati podobno kot na plinu. Čeprav je najdražje, se nakup splača - visoki stroški nakupa se bodo namreč z leti izravnali s privarčevano energijo. Hrano v posodi segreje hitreje kot klasična električna plošča ali plin, pri tem pa porabi bistveno manj energije. Brezhibno pa deluje le, če uporabljamo ustrezno posodo iz nerjavne pločevine.

Kuhalno polje indukcijske plošče pa tudi samo neha delovati, ko z njene površine odstranimo posodo. Moč se v trenutku zmanjša na stopnjo pripravljenosti, kar predstavlja le minimalno porabo električne energije.

VEČINO ODPADKOV ...

..., kot so steklo, papir, plastika, kovinski in organski odpadki, lahko predelamo in ponovno uporabimo. S tem, da odpadke dosledno ločujemo, omogočamo njihovo predelavo, ob tem pa bistveno zmanjšujemo onesnaževanje okolja.

Biološki odpadki zavzemajo več kot 30 odstotkov gospodinjskih odpadkov. Zbirajmo jih ločeno, da jih bo možno ustrezno predelati in tako bomo prispevali k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

» V prostem času sem rad prebiral znanstveno-fantastične romane. Zdaj pa raje kuham na indukcijski plošči in se počutim, kot da potujem v prihodnost.

Vas kdaj pri kuhanju zmoti telefon?

Indukcijska kuhališča Gorenje imajo vgrajen tudi toplotni senzor, ki prepozna vsako nevarnost pregrevanja vsebine v posodi oziroma na dnu posode. V primeru, da v posodo nalijemo olje in toplotni senzor zazna, da se je olje pregrelo, indukcija samodejno preneha dovajati energijo. Podobno se zgodi, ko vsebina posode izhlapi; tudi v tem primeru senzor zazna pregrevanje in omeji dovajanje toplote. Prav ta lastnost uvršča indukcijo med najbolj varne kuhinjske tehnologije doslej.

Kuhalna polja se med kuhanjem zelo malo segrevajo, zato lahko med posodo in kuhališče vstavimo celo papir.

Poleg prihranka časa pri pripravi hrane pa prihranimo tudi čas pri čiščenju. Ker indukcijska kuhalna plošča ni segreta, se ob morebitnem razlitju ne bo nič zažgalo, razlito vsebino pa bomo lahko enostavno pobrisali s krpo.

GRELNIK VODE ...

... uporabljamo pri nastavitvi na ekonomično delovanje, kar pomeni, da je voda ogreta med 55 °C in 60 °C. Običajno uporabljamo vodo temperature 40 °C, kar dosežemo z mešanjem hladne in tople vode iz grelnika vode. Iz slednjega dobimo skoraj 2-krat toliko mešane vode, kot je njegova prostornina.

» Ko sem slišala, da črna barva akumulira toploto, sem hotela vso kuhinjsko posodo zamenjati z novo, črne barve, da bi bolj energijsko učinkovito kuhala. Babico je skoraj kap. No, na srečo je ta mala vedela, da med kuhanjem najbolj prihraniš energijo, če daš pokrovko na posodo ... in z babico sta zdaj najboljši prijateljici.

Vsak lonec naj ima svojo pokrovko

Kuhajmo v pokritih posodah s pokrovkami, ki dobro tesnijo. Tako zmanjšamo porabo energije tudi do 3-krat. Velikost posode naj bo primerna količini hrane. Uporabljajmo posode z ravnim dnom in dobro toplotno prevodnostjo.

Velikost kuhalne plošče izberemo glede na premer posode. Če je majhna posoda na veliki plošči, je povsem neizkoriščen obod, od kjer energija uhaja v zrak. Seveda le v primeru, če še nimamo keramične plošče.

Indukcijska kuhališča imajo 12 °C toplote, od 50 vatov za topljenje čokolade pa vse do 3.200 vatov ter so 2-krat bolj učinkovita od tradicionalnih kuhališč in plina. Ne skrbite, če ne najdete majhnega lonca, plošče se avtomatsko prilagodijo velikosti. Ko prenehate dovajati toploto, je površina takoj hladna.

PREZRAČEVANJE DOMA ...

... je pomembno, kajti z dihanjem v zaprtih prostorih se ustvarja vlaga. Več kot je vlage v prostoru, več energije se porabi pri ogrevanju. Najhitreje prostor prezračimo tako, da ustvarimo 'prepih' za 10 do 15 minut, torej s široko odprtimi okni. Po prhanju ali kuhanju je potrebno dodatno prezračevanje.

POMIVANJE, PRANJE IN SUŠENJE

Pralni, pomivalni in sušilni stroji spadajo med večje porabnike električne energije, saj porabijo okoli 18 odstotkov vse porabljene energije v gospodinjstvu.

Poraba energije pri pomivanju posode v pomivalnem stroju je kar 2-krat nižja v primerjavi z ročnim pomivanjem pod neprekinjeno tekočo vodo. Če bi vsa gospodinjstva v Evropi uporabljala sodobne pomivalne stroje, pri porabi vode 15 l in porabi energije 1 kWh na pomivalni cikel, bi prihranili toliko energije, kot je dnevno proizvedeta dve jedrski elektrarni.

KAJ SMO STORILI V GORENJU:

V Gorenju smo leta 2000 v proizvodnjo pralnih in sušilnih strojev uvedli okolju prijazno lakiranje v prahu.

V razvoju novih aparatov smo z uvedbo okolju prijaznih in energijsko varčnih komponent porabo električne energije pri delovanju aparatov v zadnjih petnajstih letih zmanjšali za več kot polovico.

Porabo vode pri delovanju aparatov smo pri pralnih strojih v zadnjih petnajstih letih zmanjšali za 10 litrov.

Pralni in sušilni aparati Gorenje so sestavljeni iz materialov, ki jih je mogoče več kot 90-odstotno reciklirati.

SKUPNA POVPREČNA PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE IN VODE PRI PRALNIH STROJIH GORENJE PRI PROGAMU PRANJA BOMBAŽA NA 60 °C

	1995* 5kg	2000* 5kg	2005* 6kg	2010* 8kg	Prihranek pri 200 pranjih na leto
kWh	0,32	0,19	0,17	0,17	30*
liter	49	39	39	39	2000**

* Kar zadošča za pol leta sesanja stanovanja po 1 uro na teden.

** Kar zadošča za okoli 18 polnih kopalnih kadi.

SKUPNA POVPREČNA PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE PRI SUŠILNIKIH PERILA GORENJE NA CIKEL SUŠENJA 1 KG BOMBAŽNEGA PERILA - SUHO ZA V OMARO

kWh/kg	1995	2000	2005	2010	Prihranek pri 200 sušenjih na leto
odračevalni	0,69	0,67	0,65	0,65	8*
kondenzacijski	0,74	0,7	0,64	0,6	28**

* Kar zadošča za 40 ur svetlobe iz 20W varčne sijalke.

** Kar zadošča za 140 ur svetlobe iz 20W varčne sijalke.

SKUPNA POVPREČNA PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE PRI POMIVALNIH STROJEV GORENJE PRI STANDARDNEM POMIVALNEM PROGRAMU 50 °C

kWh	1995	2000	2005	2010	Prihranek pri 200 pranjih na leto
9 pogrinjkov (širina 45 cm)	1,24	1,05	0,82	0,80	88*
12 pogrinjkov (širina 60 cm)	1,48	1,30	1,07	1,05	86*

* Kar zadošča za malo več kot pol leta poslušanja glasbenega stolpa.

Ročno delo je ponavadi dražje

Primerjava med ročnim in strojnim pomivanjem posode kaže, da pri ročnem pomivanju lahko porabimo do 4-krat več vode kot v sodobnem pomivalnem stroju. Pri tem velja omeniti, da lahko pomivanje posode v večjih gospodinjstvih pomivalcu odvzame celo uro, kar je velika izguba časa. Če vse to upoštevamo, ugotovimo, da nam lahko pomivalni stroj že v približno dveh letih povrne stroške nakupa.

Če vztrajamo pri ročnem pomivanju posode, ne porablajmo vode po nepotrebem. Pipo zaprimo vsakič, ko vode neposredno ne potrebujemo.

Izbira programa ni pomembna samo na TV

Pri pranju porabimo do 90 odstotkov električne energije za ogrevanje vode. Da ne bi po nepotrebem trošili energije, uporabljajmo energijsko varčne programe.

Za normalno umazano belo bombažno perilo lahko izberemo poseben program pri 60 °C; pri tem prihranimo do 40 odstotkov električne energije, pri manj umazanem perilu uporabimo kratek program z nižjo temperaturo pranja in s tem prihranimo do 50 odstotkov električne energije.

Pranje pri 60 °C porabi samo polovico električne energije v primerjavi s pranjem pri 90 °C.

» Kaj lahko storimo doma?

» Javil sem se, da poskrbim za pomivanje posode. Seveda v času cenejšega toka. Tako vklopim stroj šele pozno zvečer in nihče me ne priganja, da moram zgodaj v posteljo. Ampak, bojim se, da to ne bo trajalo dolgo, ker moji starši že govorijo o novem stroju z zamikom vklopa.

Priporočena je nočna in t. i. vikend izmena

Vključujmo stroj v času nižje tarife električne energije. To je med vikendi, prazniki in ponoči. Z Gorenjevimi napravami ne motimo sosedov, saj so tako tihe, da lahko obratujejo ob katerem koli času.

Z navadnimi programi perimo perilo le takrat, ko ga je za poln boben. Sicer izberimo program za polovično naložen boben. Prihranek električne energije je tudi do 25-odstoten.

Razen pri izredno umazanem perilu lahko predpranje izpustimo. Porabo električne energije tako zmanjšamo vsaj za 10 odstotkov.

V NAVADNI ŽARNICI ...

... se le 10 odstotkov električne energije pretvori v koristno svetlobo, 90 odstotkov pa za segrevanje. Varčne sijalke porabijo pri isti svetilnosti kar 5-krat manj energije kot običajne in trajajo od 6- do 8-krat dlje. Primerne so predvsem za prostore, kjer imamo luči prižgane tudi po več ur na dan (dnevna soba, kuhinja, jedilnica). Najkrajši priporočljiv čas med prižiganjem in ugašanjem je vsaj 15 minut. Varčne sijalke so občutljive na pogosto prižiganje in ugašanje, zato jih ne uporabljamo tam, kjer jih prižiga senzor. Ob uporabi varčne sijalke 4 ure dnevno v mesecu dni privarčujemo 10 kWh. Če kupimo sijalko z življenjsko dobo 8 let, se nam bo ob povprečni uporabi strošek nakupa povrnil v pol leta.

Tudi, ko ni sonca in časa

Najbolj ekološko se perilo posuši na zraku, obešeno na vrv po načinu naših babic. Moderna tehnologija nam nudi alternativo, ko ni sonca, hiter utrip življenja pa zahteva naglico. Zato je treba upoštevati, da sušilni stroj porabi manj energije, če je perilo dobro ožeto. Ožemanje naj bo omogočeno z vsaj 1.000 obrati na minuto. Ožemanje na 1.600 obratih namesto 1.000 pa prihrani do 30 odstotkov električne energije. Priporočamo nakup aparata, ki ima ustrezno možnost izbire vrtljajev.

Nikoli ne prenapolnimo sušilnega stroja, saj se poraba energije tako poveča.

PITNA VODA ...

... je dragocena dobrina, ki jo pogosto po nepotrebem trošimo. Če na minuto steče iz pipe 10 kapljic tople vode, segrete na 50 °C, znese to 170 l na mesec, kar predstavlja 9 kWh porabljene energije. Spomnimo se tega, na primer, pri umivanju zob. Pri prhanju tudi, saj porabimo 4-krat manj vode in energije kot pri kopanju v kadi.

Vodo, ki smo jo uporabili za pomivanje posode ali pranje zelenjave, lahko porabimo za zalivanje vrta ali sobnih rastlin, v kolikor ne vsebuje primesi pralnih sredstev.

ELEKTRONSKE NAPRAVE ...

... (televizor, audio naprave, CD- in DVD-predvajalnik, računalnik, računalniški zaslon, tiskalnik, modem, električno zobno ščetko) popolnoma izklopimo, tako da v temi ne gori nobena lučka. Povprečno naprava v stanju pripravljenosti porabi okoli 9 odstotkov energije, ki jo sicer potrebuje za delovanje. Tudi mit, da morajo računalniki ostati prižgani čez noč, ne drži. Ugašajte tudi računalniški monitor.

Z NAKUPOM VARČUJEMO

Pri nakupu aparata se odločimo za takšnega, ki spada med varčne porabnike električne energije in vode ter ima vgrajen varčni program pomivanja. Pralni, pomivalni in sušilni stroji namreč porabijo skoraj 18 odstotkov električne energije v gospodinjstvih.

Zamenjava starega aparata z novim je povezana z relativno visokimi stroški, zaradi česar se uporabniki večkrat odločijo, da bodo uporabljali starega, dokler deluje. Toda če vzamemo časovno obdobje 5 let, za katerega kakovostni proizvajalci nudimo garancijo, vidimo, da so stroški za pralni prašek, mehčalec, vodo in elektriko skoraj tolikšni, kot stane pralni stroj. Že po sedmih letih pa se razmerje spremeni, saj pralni stroj predstavlja le še dobrih 30 odstotkov stroškov, ostali izdatki pa slabih 70. Z novimi, kakovostnimi pralnimi stroji pa zmanjšujemo tako porabo energije kot tudi dodatne stroške.

ŠTEVILO PRANJ LETNO: 200 / LETA OBRATOVANJA: 5

	Strošek	Količina	Strošek na pranje
Nakup aparata	500	1	0,50 €
Prašek	15	60	0,25 €
Električna energija	0,11	1	0,11 €
Voda	0,002	50	0,10 €
Mehčalec	2	0,03	0,06 €
SKUPAJ			1,02 €

Če kupimo 20 % dražji pralni stroj, se cena pranja dvigne za 8 %.

STROŠEK POSAMEZNEGA PRANJA S PRALNIM STROJEM

Mehčalec	6 %	
Voda	10 %	
Električna energija	11 %	
Prašek	25 %	
Nakup aparata	49 %	
SKUPAJ	100 %	

ODVISNO JE OD NAS

Ekodružini se lahko pridruži vsak, ki želi biti del rešitve in ne del problema. Prizadevanja posameznikov so morda videti majhna in nepomembna v grobi realnosti potrošniške družbe, toda prizadevanje številnih posameznikov lahko prevesi jeziček na tehtnici.

Zdravo okolje lahko začnemo ustvarjati v naših domovih. Seveda pa biti v Ekodružini ne pomeni le tega, da učinkovito ravnamo z gospodinjskimi aparati. Eden od korakov je lahko tudi ta, da se odločimo za nadomestni nakup in zamenjamo star aparat z novim, ki porabi manj energije in hkrati zniža znesek na računu za elektriko.

Veliko je še načinov, kako pomagati planetu, da postane še lepši in prijetnejši dom. Med pomembnimi so, na primer, še ravnanje z odpadki, okolju prijazni načini ogrevanja in hlajenja ter vrsta in način uporabe prevoznih sredstev.

V veselje nam je, da lahko z vami delimo naše izkušnje in skupaj ohranjamo naš čudoviti planet. Pridružite se nam s svojimi komentarji, izkušnjami in nasveti na www.gorenje.com

gorenje

EKODRUŽINA

Gorenje, d. d.

Partizanska 12

3503 Velenje

Slovenija

Tel.: +386 3 8991 000

Faks: +386 3 8992 800

www.gorenje.com
